

MAGYARÁG

VI. ÉVFOLYAM 167 szám.
1937. június 17. Csütörtök.

Ara I Lei

FUGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN NAP

Alapította

PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő
Kádár Miklós

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

Lazar Illés megcáfolja Maniu jobboldali tárgyalásairól szóló híreket

București, június 15. Lázár Illés a nemzeti parasztpárt egyik nagynevű vezére, az utóbbi idők Maniu és Titulescu találkozásáról nyilatkozatot adott egyik fővárosi lap munkatársának. Nyilatkozatát a parasztpárti vezér ezzel kezdte:

„Fel vagyok háborodva a liberális párt hivatalosának intrikái miatt. A nemzeti-paraszt párt transilvániai tagozatának semmi köze nincs a Totul pt. Tară, Mindent a hazáért párt-hoz s a párt eredeti alapelvei és programja szerint harcol,

amelynek alapján állanak a többi nemzeti parasztpárti szervezetek is, akár jobb, akár baloldalinak nevezik is azt.

A mi magatartásunkat a mult harcai igazolják, amelyek mindig nacionálisak és demokratikusak voltak. Nem fogadunk el senkitől nemzeti lelkét. Ismétlem, hogy a sajtó minden berkét az intrika foglalta el.

A Románia Nouă-ra vonatkozólag Lázár Illés a következőket mondotta:

— A Románia Nouă Zaharia Boila személyes pártjának

szócsöve s a Románia Nouă és Maniu között annyi a kapcsolat, hogy Zaharia Boila Maniu Gyula unokája hugát bírja feleségül.

Mi, Transilvánia többi harcosai a nemzeti parasztpárt keretében küzdünk.

A párt hogy bebizonyítsa, mennyire nincs semmi köze Maniunak a Totul Pentru Tarahoz, éppen ma küldött egy tiltakozó iratot a gárdához.

Mi nem harcolunk titokzatos brosurákkal, politikai ellenfeleink ellen csak lojális fegyvereket használunk”.

Négyszemközt

Az olyan embert, aki szeret a dolgok után nézni, könnyen érik csalódások. Például a botoșani városházi letartóztatások híre abba az illúzióba ringatott, hogy ime, a könyörtelen végzet lecsap azokra, — akik a közpénzekkel hűtlenkednek. Izgalomban és lelkesedésben addig kutattam a lapok között, hogy új híreket olvassak, amíg egyszerre az egyik lapban elém bukkant egy kimerítő riport. Ebből azután kiderült hogy a botoșani „tisztogatás” azért történt, mert a polgármester hálátlanul kilépett a liberális pártból és új orientációt keresett — a választásokra való tekintettel... A kutatás az illúziók temetője.

Pofozkodás az uccán

Ugynevezett „épületes” események színhelye volt volt az elmúlt év nyarán Tețchea község. Nevezetesen a község intellektűjei és pedig az iskolaigazgató és a községi jegyző nyílt uccán többször összepofozkodott. A jegyző a többszöri becsületsértés után végül is följelentette Cocălnău Dumitru iskolaigazgatót, akinek — mint a vádiratból kitűnt — már „mulja” volt. Ugyanis a vádirat szerint már egyszer szóval és tettel inzultálta a község postáskisasszonyát. A jegyző Vuscan Romulus sem maradt adós, — mert Cocălnău viszonvádat emelt a falu mási lateinere és vezetője ellen. Az ügyet október 4-én tárgyalja a törvényszék.

A gazdag indián...

Meghalt a világ leggazdagabb indiánja, a sokmillió vagyonu olajmagnás. Halálát kiterjedt indián rokonság és az egész indián nemzetség gyászolja. Amerika, mely ki nem bírja a színeseket, egyedül a gazdag indiánnal tett kivételt. Népszerű volt azért, mert az amerikai lélek titkon éles lelki ismeret-furdalett érez az indiánokkal szemben. Ne felejtsük el, hogy a mai demokrata Amerika az indiánok hihetetlen, bestiális lemészárlása árán jutott vagyonához. Ha nem így történt volna, ma minden indián szabad és gazdag demokrata lehetne. Mint a yenkik.

Időjárás

További felmelegedés.

Szadisták garázdálkodása a fővárosban

Bucureștiben tegnap négy 16 éven aluli kislány ellen követtek el merényletet. A gyermeklányokat randevuhelyekre csábították, ahol szadista férfiak merényletet követtek el rajtuk. A merénylet után nyomoznak.

Rejtélyes halál az Oltenia gőzösön

David Istrate az Oltenia nevű román gőzös másodtisztje utbanlevő hajóján rejtélyes körülmények között meghalt. A vizsgálat megindult s a titokzatos halálesetben érdekes fordulat várható.

Baszkok

Mozgás a könnyebb ellenállás irányában. Ez a fizikai tétel hol érvényesülhetne jobban, mint a háboruban. Madrid hathónapos, hiába való ostroma után a felkelő hadsereg a kevésbé megerősített baszk föld ellen fordult. A felkelő hadseregnek siker kell. Eredetileg kímélni akarták a baszkokat, akik katolikusok s egy cseppet sem „vörösök”. — De ha már nem megy másképp, a hadseregben mégis csak fenn kell tartani a lelket. A totális háboru árán is. Jussón eszünkbe San sebastian ostroma és jussón eszünkbe mennyi vér, mennyi borzalom áztatta azokat a köveket... A baszk föld rettenetes elszántsággal vár sorsára.

Mi ujság Bucurestiben?

Egyes körökben cáfolják azt a hirt, mintha Goga Averescuval tárgyalta volna, azonban megerősítik azt a félhivatalos jelentést, amely szerint Goga Averescu egyik megbízottjával értekezett volna, azonban nem a két párt fuziójáról, ahogy azt mindeddig mindenütt pertraktáltak, hanem csak Goga személyi visszatéréséről van szó. Gogának az Averescu Néppártba való átkapcsolását azonban gogista körökben cáfolják.

Rozetti községben tegnap a nemzeti kereszténypárt vezetőjével, G. H. Vasilevel együtt visszatért a nemzeti parasztpártba. A volt kereszténypárti elnök nyilatkozatban muatta ki a párti tagozat aposztáziáját. A nyilatkozat állítólag leleplezésekről szól.

Nyolc millió lei költséggel felépült a fővárosban a Nemzeti Történelmi Intézmény. Az intézményt Őfelsége II. Carol király alapította s örökös igazgatójává Jorga professzort nevezte ki, aki állandó lakást is kapott az intézet épületében. Jorga eredeti, edigi lakását pedig közkönyvtárrá változtatják át. A Nemzeti Történelmi Intézmény a Kiseleff uton épült.

Külföld:

1. Német lapok Magyarországról

2. Blum pénzügyi intézkedései

3. Véget ért az angol birodalmi értekezlet

1. Neurath német birodalmi külügyminiszter budapesti látogatásának oldalas méltatást szentelnek az összes német lapok Kiemelik Magyarország őszinte békevágát, mely párhuzamos a német nép béke után való óhajtságával. A következetes békepolitikában és ugyanakkor jogainak teljes megvédésének és biztosításának kérdésében a két ország tovább is együtt óhajt egymással haladni.

2. Blum francia miniszterelnök fontos pénzügyi műveleteket volt kénytelen életbe léptetni.

3. Az angol birodalmi értekezlet ma megtartotta záróülését. A záróülésen leszögezték az angol birodalom következetes békepolitikáját.

Záróra: Délben 1-től 4-ig, este 8-kor Kibocsátotta a miniszter az üzletek új nyári záróra-rendeletét

Bucurestiből jelentik: Nistor munkaügyi miniszter ma kibocsátotta ki rendeletét az üzletek nyári zárójáról. Eszerint június 15-től szeptember 15-ig az üzletek déli zárójára déli 1 órától 4-ig tart, este viszont — hétköznap és szombaton este 8-kor van záróra. Az élelmiszerüzletek déli fél kettő és fél 4 között tartanak zárva. A borbélyok zárójára változatlan marad. Azokban a városokban, ahol a klimatikus viszonyok és a helyi érdekek a régi záróra fenntartását követelik, a munkaadók és alkalmazottak érdektületei a munkaügyi inspektorátus közbenjöttével kimondhatják, hogy nem alkalmazzák a nyári záróját. Falvakra a záróra-rendelet nem vonatkozik.

Öngyilkosság a kórházban

Felakasztotta magát egy gyógyíthatatlan beteg borbélysegéd

Megrendítő öngyilkosság történt tegnap éjszaka az oradeai közpórházban. Éjszaka 1 órakor észrevették, hogy a félreeső hely ablakán egy élettelen férfi-test lóg. Azonnal értesítették az orvosokat, akik a megjelölt helyre siettek, azonban segíteni már nem lehetett. A kórház egy beteget felakasztotta magát és mire észrevették, már kiszáradt.

Az orvosok azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan

Drelciuc komiszár, szolgálatos rendőrtiszt zárt ki. Az irataiból megállapították, hogy az öngyilkos Harabovszky József Holod községbe való 31 éves nőtlen borbély.

Harabovszky, április 13-án jött be a közpórházba, hogy súlyos neuraszténiáját kezeltesse. A fiatal borbélynak idegben kívül még két más betegsége is volt és az állapota nem javult. Ahogyan telt az idő,

mind idegesebben viselkedett. Elmondta betegársainak, hogy attól tart, hogy ha meggyógyul is, — nem fog tudni sehol sem elhelyezkedni. Már eddig is sok kellemetlensége volt, mert vendégei ismerték betegségét s féltek, hogy egyszer csak rosszul lesz és rohamában elvágja a nyakukat. — Ez az ijesztés csak növelte baját. Így került be a kórházba is.

Mától kezdve két adófelebbezési bizottság működik

E hó 11-én megkezdtek az adófelebbezés tárgyalását. Négy napon keresztül a tavalyról elintézetlenül maradt felebbezéseket tárgyalták le. Most a tavalyi felebbezésekkel végzett a bizottság és rátérnek az idei felebbezések tárgyalására. Eddig csak egy bizottság mű-

ködött, mátol kezdve azonban két bizottság fogja tárgyalni a felebbezéseket. A bizottságokban a kincstár részéről Pintea ügyosztályfőnök — Horia Niculescu adminisztrátor helyett — és Cioloca controller — Petrescu inspektor helyett — vesznek részt.

Oradea cipésziparosai tiltakozó memorandumban kérték segítséget a bőrkartell ellen

Az oradeai cipészipari szindikátus vezetői terjedelmes beadványt adtak át tegnap Bancila P. Joan prefektusnak, Fodor Péter polgármesternek, Mudura munkaügyi inspektor-nak és Moga munkakamarai elnöknek. A beadványban rámutatnak arra, hogy a bőrkartell olyan magasra emelte a bőrárakat, hogy a cipészipar helyzete teljesen elviselhetetlenné vált.

A bőrnagyiparosok május hó

27-én alakították meg a kartellt és 40 millió lejes pónálét kötöttek ki a kartell megszegőivel szemben. Ugyanezen a héten már felszöktek a bőrárak Oradeán is.

Az oradeai cipésziparos-szindikátus vezetői kérik a helyi hatóságokat, hogy a minisztériumnál interveniáljanak az irányban, hogy a kartelltörvényt alkalmazzák a bőriparosokkal szemben.

300 ezer leit kapnak Pop Valertól az oradeai román iparosok új műhelyek létesítésére

Moga Matei, az oradeai Munkakamara elnöke hétfő este értekezletre hívta össze a román iparosokat a Casa Na-

cionalába. Az értekezleten megjelent Fodor Péter polgármester is. Moga közölte a román iparosokkal, hogy dr. Pop

Valer ipar- és kereskedelemügyi miniszter legutóbb Oradeán jártában megígérte, hogy 300 ezer leit ad az oradeai román iparosoknak, hogy szerszámokat vehessenek és műhelyeket rendezhessenek be.

Az iparosokat azért hívta össze, hogy együttesen osszák fel ezt az összeget és állapítsák meg, hogy ki részesedhet belőle.

Fodor polgármestert arra kérte, hogy a város is támogassa az iparosokat és ne végeztesen saját rezsi-ben munkásokat.

Fodor polgármester megígérte támogatását és közölte, hogy az iparosok mindig számíthatnak rá.

Ezután Apostolescu tanár tartott előadást az iparosoknak.

Olasz-román mérkőzés tavasszal

A Szövetség az utóbbi években érdekes és nívós nemzetközi programot dolgozott ki. Gyors egymásután járnak nálunk a Középeurópai futball-nemzetek képviselői és Csehszlovákia, Magyarország után, Ausztria látogatását várják. A szövetség most tovább megy és Olaszország csapatát hívja meg. Mivel Olaszországnak nincs szabad terminusa a meccsre, csak a jövő tavasszal kerülhet sor. A közvetítésre felkértek Ugo Sola olasz követséget is. Bucurestiben rendkívüli propagandának tartanak ezt a mérkőzést.

RUMBA-JEGY

SZELVENY

ötödik széria

19

Aki a folytatólágon megjelölő számokat összegyűjti, résztvesz a „Rumba” játékban

1937, május — június — július

— Halálos szerencsétlenség egy bihormegyei községben. Megrendítő szerencsétlenséget jelentenek Beliuról. Mocirla szomszédos községben tegnap Juhász Antal 38 éves földműves kutató ásott, ásás közben azonban a kut beomlott s maga alá temette a szerencsétlen fiatalembert. Mire kiásták a föld alól, már nem lehetett segíteni rajta. A szerencsétlen ember másfél órai kínlódás után meghalt. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— Elütött az autó egy szekert. Kiss Demeter nojoridi földműves feljelentést tett tegnap délelőtt a rendőrségen Bordás János, a 278. sz. autóbussz sofförje ellen. A feljelentő szerint ő az aradi országon csendesen haladt hazafelé kocsiával, amikor a hátmögött feltűnt a nagy iramban száguldó autóbussz. A sofför nem kerülte ki és elütötte a szekert. Szerencsére neki nem történt semmi baja, az egyik lovának azonban eltört a lába. Kiss Demeter kártérítési igényt jelentett be és kérte a vizsgálat megindítását.

— Két öngyilkossági kísérlet. Két megrendítő öngyilkosság játszódott le tegnap este Oradeán. Két fiatal szerény munkásszöny akarta ellokní magától az életet. Juhász József napszámos felesége Decebal uccai lakásán egy üveg szalmiákszeszt ivott. A szerencsétlen asszonyt a közpórházba szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak rajta. Kissé jobban lett. Kihallgatni még nem lehetett. A másik öngyilkos jelölt 10 perccel később fél 8 órakor kísérelt meg öngyilkosságot. Nagy Sándorné a colonia Weisz egyik lakásában nagyobb mennyiségű lúminállal mérgezte meg magát. A szerencsétlen asszony állapota igen súlyos.

Malom-könyvek

örléshez kaphatók

Pásztor Ede cég

papírkereskedésben

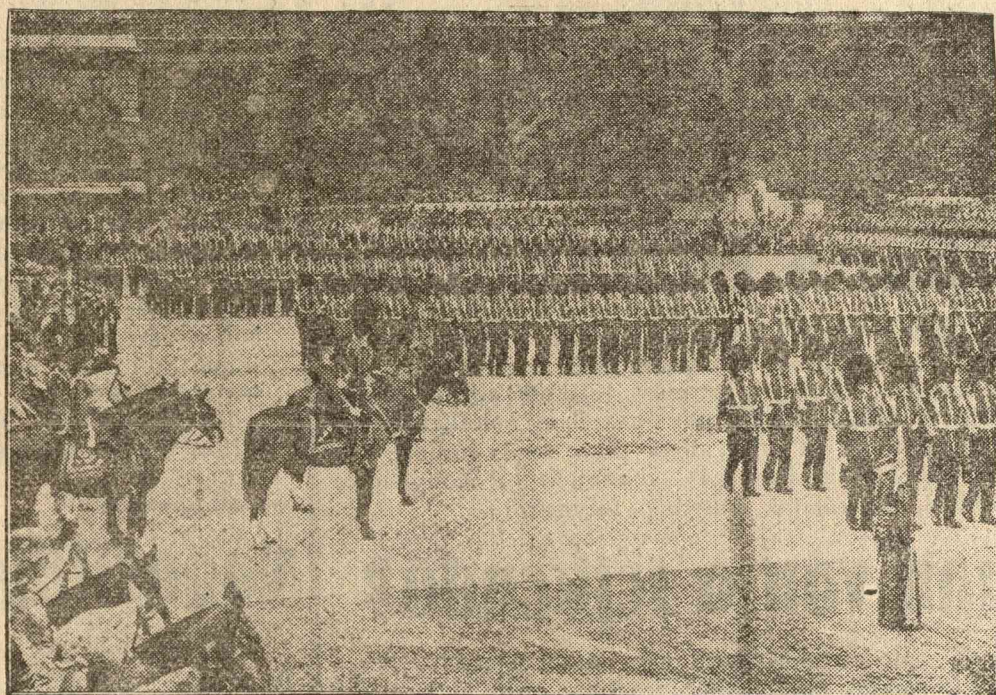
Oradea, Piaja M. Viteazul 4

== Képes nagyvilág ==

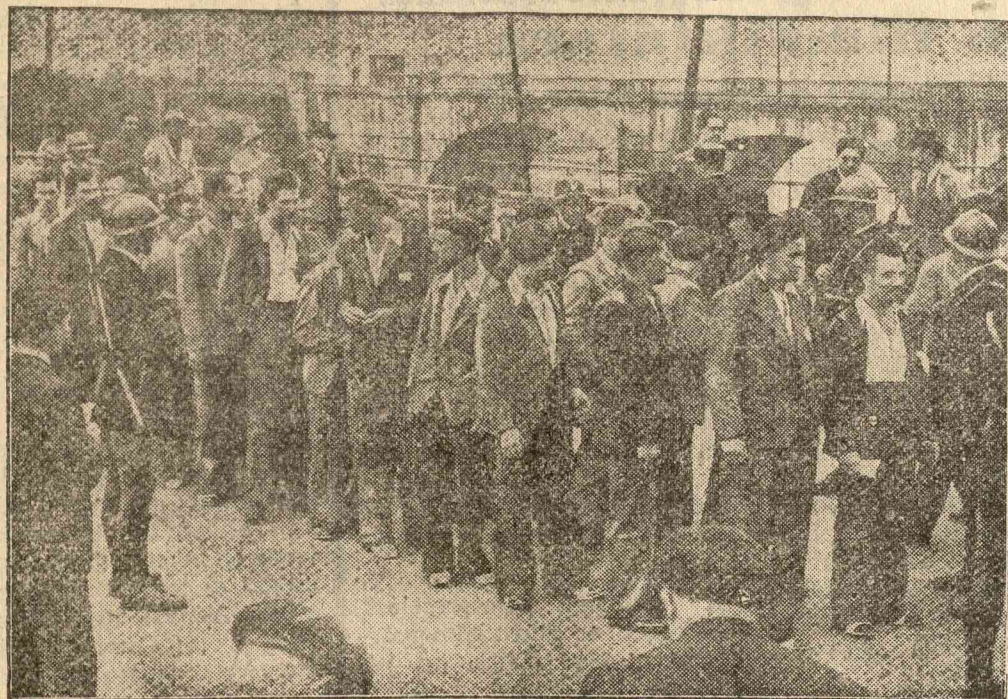
Julianna holland trónörökös nő

testőreivel végigvonul a főváros uccáin.

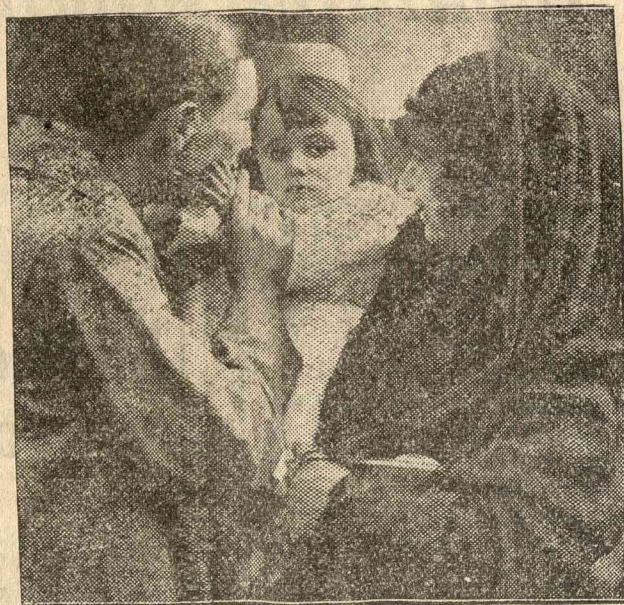
Az angol király születésnapja

Az angol kormányzat mindent elkövet, hogy a váratlanul uralomra került Györgyöt népszerűsítse. Születésnapját halhatlan pompával ünnepelték meg.

Franco tábornok soroz

A spanyol nemzetiek vezére sorozást írt ki a meghódított területén.

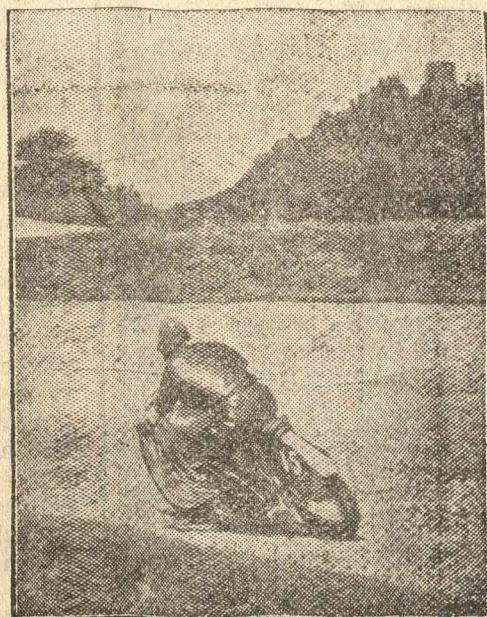
A katona -- családapa

Franciaországban 21-22 éves korban kötelező a katonai szolgálat. A korán nősülő francia kispolgár legnagyobb részben ilyenkor már nős családapa.

A londoni „bobby” mindig megtalálja magát

A képünkön látható hölgy egy katonai parádén lett rosszul. A rendőr — kedvenc londoni nevén „bobby” ölből vitte a mentőkocsizhoz.

Tréning

A berlini nemzetközi versenyre erősen készülnek a versenyzők.

Lord Asquith menyasszonyának titokzatos kalandja

Hol járt nyolc napig Miss Dianna?

London, június 15. Óriási feltűnést keltett a londoni társaságban, hogy mintegy nyolc nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt Miss Diana Bettye, Lord Asquith menyasszonya. Most az eltűnt hölgyet rendkívüli körülmények között megtalálták. Tegnap hajnali két órakor a Mrs. Asquith háza mellett lévő ház lakói hangos, hörgésszerű lélegzésre lettek figyelmesek, kislettek a ház kapuja elé, ahol a fiatal leányt kétségbeesett állapotban találták. Miss Dianát azonnal az Asquith házba vitték és orvost hívtak hozzá. Az előkelő család igyekezett az ügyet lehetőleg nem a nagy nyilvánosság elé bocsátani, de nem lehetett elkerülni, hogy a lapok ne írjanak róla. Leonhardt Hackett, Diana mostohaapja kénytelen volt fogadni a sajtó munkatársait és nyilatkozott előttük.

Kijelentette, hogy Diana borzalmas kalandon esett keresztül, amelynek részleteit egyelőre nem lehet megállapítani. A leány ugyszólván teljesen elvesztette emlékezőtehetségét és nem tud számot adni arról, hogy mi történt vele, mióta Viscount Long házát a múlt hét keddjén elhagyta. Az bizonyos, hogy Dianán nem az a ruha volt, — amiben utoljára látták a Long házban. Ez a ruha az egyetlen nyom, aminek alapján a rendőrség a nyomozást megindíthatja.

Tegnap először próbálták Dianával beszélni élményeiről, de a leány minduntalan a társasösszejöveteleket írta le, — amelyben Long Viscount házában résztvett. Ebből arra következtetnek, hogy Diana Bettye emlékezőtehetsége kihagy. Amikor megtalálták, nem volt rajta cipő, de az uttest másik oldalán megtalálták egy ujság papírba csomagolva az aranyestélyi cipőt, amit eltűnésekor viselt.

Valószínűnek látszik, hogy a legtöbb időt eltűnése alatt a

szabadban töltötte, erősen leült. Délelőtt zélni kezdett. Azt mondotta anyjának, hogy nagyon fontos elmesélni valóját, de azután, amikor belefogott az elbeszélésbe, megint elvesztette az emlékezőtehetségét. A titokzatos eset egész Londont lázban tartja. Miss Diana Bettye betegsége mellett állandóan ott van Lord Asquith is.

Lindbergh ezredes véleménye a rakéta-repülésről

Lindbergh ezredes a worcesteri (Massachusetts állam) Clark egyetem hallgatóihoz intézett üzenetében a következőket írja: A rakétákkal folyó kísérletek most közelednek legérdekesebb fejezetükhöz. Hadászati szempontból számolnunk kell azzal, hogy a rakéták gyorsabban és nagyobb távolságra viszik robbanóanyagterhüket, mint a repülőgépek, vagy lövegek. Ami a rakétáknak utasok szállítására való használatát illeti, valószínűleg elérjük azt a legmagasabb sebességet, amelyet az emberi test még kibír. Egyes különösen lelkes szakértők már azt

jósolják, hogy az Amerika és Európa közötti rakétautazás al kalmával a rakétalöveg feleuton gyorsítani és feleuton lassítani fog. Az áruszállítás terén a rakéta repülőgép tulajdonképpen haladni az óránkénti — több száz kilométeres sebességet. Esetleg egy másik bolygó felé is irányíthatjuk a rakétát, tekintet nélkül az üzemanyagpótlás vagy a leszállás kérdéseire. Még nem sejthetjük, hogy milyen sebességet érhet el a rakéta repülőgép, de mindenesetre biztos, hogy nem korlátozza azt a légsavak forgásának sebessége és nem függ a légkörtől.

Jégvihar a Dunántulon

Budapest, június 15. Ma hajnalban óriási jégvihar vonult el a Dunántul és különösen Bonyhád község környékén okozott óriási károkat. A jég a termést teljesen elpusztította, de ezenkívül a felhőszakadás következtében keletkezett ár 50 lakóházat öntött el és ezek közül több be is omlott. A környék városainak tüzoltóságát rendelték ki Bonyhádra, ahol a mentési munkálatok nagyban folynak.

Honnan van a fejkendő?

Stauber Herman nagykereskedőnél 600 drb. fejkendőt talált amelynek eredetét a kereske-

dő nem tudta igazolni. Megindult ellene az eljárás.

A magyar Korda Sándor ma a világ leghatalmasabb filmdiktátora

A jövő filmje: a színes film

Korda Sándor, a világ egyik legnagyobb filmhatalmassága lett. Teljesen titokban tartott Hollywoodi tárgyalásai eredményeképpen létrehozta az angol és amerikai filmgyártás felmérhetetlen jelentőségű együttműködését. Hollywood és Denham a jövőben együtt dolgozik, együtt gyakorolja az uralmat a film világpiacán. Goldwynnal, az amerikai filmfejedelemmel egyenlő partnerként Korda átvesszi az United Artists világorganizációját. Ez azt jelenti, hogy a denhami produkciók előtt korlátlanul kitarul valamennyi piac, mely felett eddig Amerika gyakorolt egyeduralságot.

Az United Artists értékét 30 millióra becsülik. Hírek vannak arról, hogy amerikai

tőke ötmillió fontot mozgósít az angol filmgyártás fejlesztésére.

Chaplin, Mary Pickford és Douglas Fairbanks leépítik önálló vállalataikat; bekapcsolódnak Korda és Goldwyn új szervezésébe. Olyan szövetség jött létre ilyen módon, amely szinte korlátlan tőkével, a világ leghíresebb sztárjainak szerves bekapcsolásával kezdi meg óriási méretű tevékenységét.

Korda diadalmos hollywoodi útja után rövidesen visszatér Londonba.

A denhami filmtermelést átalakítják a színes filmgyártásárá. A színes film egy-két éven belül teljesen kiszorítja az eddigi fehér-fekete filmeket.

A nap kérdése

Mihalache betartja-e ígéretét. Mert, ha nem tartja be azt sem bánjuk, de mégis fura volt az, hogy az ellenzéki vezér megfenyegeti a kormányt, hogy lemond ha át nem adják neki a hatalmat. Mihalache a Nagy Falhoz állított, valóban érhethetetlen görbéket ír le zivatáros pályafutása során.

Most már valóban nem tudjuk, hogy ha Mihalache nem tartja be ígéretét, kin fognak nevetni. Rajta, vagy a párton, melynek vezére. Holott az idő sürget, mert ma járt le a terminus, amit Mihalache ígért. Akár lemond akár nem, a kérdés mindig fennmarad: szabad-e pártvezérnek ilyen kijelentést tenni, szabad-e az ellenfélnek ennyi támadási és élcelődési felületet nyújtani és szabad-e pártvezérnek lennie, annak, aki nem maga programjának erejével, hanem külső tényezőktől függően juthat hatalomhoz és ezt el is fogadja?

Nagyvilág

A plemonai herceg június 7-én résztvett a nápolyi hajóépítő műhelyben az „Espero” nevű vitorlásbárka keresztelésén melyen Sorrentino kapitány, az Olasz Földrajzi Társaság és az Olasz Tengerészeti Társaság segítségével körül akarja utazni a világot. A világkörüli utat hat hónapra tervezik. Iránya: Tanger, az Atlanti óceán, Délamerika kikötői és a Magalhaes csatorna Polinézia és Ausztrália felé végül Japán s Kína. A vitorlás az Indiai óceánon és a Földközi tengeren keresztül tér haza, az afrikai partok hosszában.

Két touloni ügyvéd, a Crotte család képviselőiben hirdetést tett közzé, hogy eladó a francia partoktól nem messze fekvő Port Cros szigete, amely festői szépségével mély benyomást gyakorol mindenkire, akinek az útja a közelben vezet el. A sziget nem is olyan drága: a touloni bíróság négy millió frankra becsülte az értékét és ez lesz a kikiáltási ára. Aki szigettulajdonos akar lenni, bizonyosan örömmel fogadja a hírt és a touloni árverésen nyilván élénk vásárlási kedv fog nyilvánulni.

FLOREAL

krém és puder népszerűségének titkai:

1. A legfinomabb gyógyanyagokból készülnek
2. Érvényre juttatja az arc szépségét.
3. Az arc bőrre jótékony hatással van
4. A krém a bőrbe jól beszívódik
5. A Floreal puder jól tapad
6. Az illata nagyon kellemes
7. Nem feltűnő és mégis hat
8. Még jelentéktelen arcot is vonzóvá tesz
9. Az ára olcsó: krém tégléje 40 lei
10. A puder ára: 30, 50 és 90 lei

Főlerakat:

PAP Drogueria

Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9. Telefon 6-56. Naponta postai szétküldés.

Végsőkig védik Bilbaot

A baszk kormány felhívása a világ közvéleményéhez

Páris, június 15. A Havas ügynökség külön tudósítója jelenti, hogy a baszk kormány hajnalig tartó minisztertanácson vitatta meg a helyzetet.

A kormány elhatározta, hogy Bilbaot a végsőkig kell védeni és semmi körülmények között nem adható fel a város.

A baszk kormány felhívást intézett Franciaország, Nagybritánia, Lengyelország, Románia, Magyarország, Csehszlovákia, a Szovjetunio, Egyesült Államok, Belgium, Norvégia, Svédország, Dánia, Mexiko, Egyiptom, Argentina, Chile, Bolivia, Paraguay, Ecuador, Venezuela, Svájc és Hollandia kormányaihoz. A felhívásban tiltakozik a száz német és olasz repülőgép, valamint a ma

rokkói és a nemzeti csapatok azon akciója ellen, amellyel el akarnak söpörni a föld színéről baszk városokat és falvakat és földönfutóvá akarják tenni ezek lakóit.

Ha még létezik a világban az emberiség egy maradványa -- fejezi be felhívását a baszk kormány -- akadályozza meg a világtörténelem legnagyobb igazságtalanságát.

Az Evening Standard értesülése szerint Agulre, a baszk köztársaság elnöke követet küldött a biscayai fronton tartózkodó Franco tábornokhoz, -- hogy vele megegyezzen Bilbaó átadásának feltételeiről.

Hírek szerint Franco válasza elutasító és rideg volt, -- amennyiben közölte, hogy feltétel teljesítéséről hallani sem akar és csakis a város feltétel

nélkül való átadása esetén tekint el a további ostromtól.

ELTÜNT A BILBAOI ANGOL NAGYKÖVET

A baszk földön, mint a spanyol felkelők hivatalosan közlik, tovább tart az előnyomulás. Bilbao külvárosainak egyes házain már Franco zászlaja leng. A baszk csapatok minden talp alattnyi helyet véres harcok árán engednek át a felkelőknek.

Santanderből és Bilbao-ból az angolok visszahívták ügyvivőiket. A bilbaói angol követ nyomtalanul eltűnt. Matróz különítmény indult felkutatására. Ugyancsak elmenekültek a bankok magukkal vive egész készpénzállományukat.

Feljegyzésre érdemes

hogy egy fiatal politikus fölbőlte magát, mert nem tudott politikai elvárásaival megegyezni. Egre kiált ennek a fiatal embernek a vére, aki a vér miszticizmusában, a halál elv-döntő jelentőségének felismerésében saját élete ellen tört. Politikai merénylet az abszurdumig. Szó, mely elnémult ajakról száll világgá. Nem az egyén élete, sem az egyén halála nem dönti el világok harcát. Akinek ereje van önmaga életét eldobni, -- miért ne lenne ereje, ideje, türelme, megértése mélyére hatolni a kérdéseknek? Olyan mélyre, ahol a kérdések végre is találkozhatnak. Az emberiség fájdalmas vajadásának katlanja ez, melyben a jövő kérdései a társadalmi viszonyok tisztázását követelik és egy óhajásban forrnak össze: kenyér és béke legyen mindenkinek, de nem a más kenyere és békéje árán!

Vidéki olvasóinkhoz!

Közljük igen t. vidéki olvasóinkkal, hogy a „rumba” ajadéknyereménycsomagokat még a tegnapi postával elküldöttük minden olyan bizományos címére, akik beküldték a nyerszámokat.

Azon vidéki olvasók, akik még nem adták át nyerszámukat a bizományosoknak, siessenek ezt megtenni, hogy az összes ajándék csomagokat mielőbb kiküldhessük.

„Könyörület napja”

a letartóztatott katolikus püspökökért és papokért

Németország valamennyi városában és falujában tegnap ünnepelték a „Könyörület Napját”. Ebből az alkalomból Berlin püspöke köriratot intézett valamennyi németországi püspökhöz, amelyben azok ellen az üldöztetések ellen tiltakozik melynek áldozata most a németországi római katolikus egyház. Az iratot valamennyi katolikus templomban felolvasták s utána imádkozták az üldözött és letartóztatott katolikus püspökökért.

ÚJ OLCOSÁGI RENDSZABALYOK - BUCUREȘTI ERDEKEBEN.

Bucureștiből jelentik: Az élelmickek olcsóbb bátétele céljából az államvasutak június 16-tól kezdve augusztus 15-ig lényegesen olcsóbb dijszabást alkalmaznak azokon az állomásokon, ahonnan București részére élőállatok, friss halakat, zöldséget szárnyasokat s egyéb élelmickeket szállítanak.

Férfi nyári szövetek

Tropical, Buret, valamint nőikelmék, Tobrakó, mosódelin és különböző anyagok érkeztek

Steiner maradékos

Oradea, Cal. Victoriei 3. szám, az udvarban

Vecsera Mária hamvait vetette felszínre a véletlen

PARDUBITZ, június 15. A pardubitzai temetőkert sírásója, munkaközben, titokzatos felfedezést tett. Amikor olyan helyen ásott, ahol a feljegyzések szerint, temetőkezés nem történt, ásója kemény tárggyal találkozott és hamarosan a ranyozott csavarokkal ellátott cinkkoporsót sikerült napvilágra emelni. Lapjelentések szerint könnyen feltehető, hogy Vecsera Mária bárónő, a mayerlingi tragédia hősnőjének földi maradványai kerültek felszínre. Ez a feltevés nagyon valószínű, mert Rudolf trónörökös és a bárónő egyik leghebbebb embere, Larich gróf Pardubitzban lakott és elképzelhető, hogy az 1889-ben lejátszódott dráma után Larich gróf összeköttetéseinek felhasználásával Pardubitzba hozatta a bárónő tetemét. A feltételezést támogatja az a körülmény is, hogy a cinkkoporsóban talált csontváz fején külsérelmi nyomok fedezhetők fel.

Politikai okokból fölbőlte magát

T. Neamți, június 15. Tegnap éjszaka három órakor -- megrendítő öngyilkosság történt Tg. Neamți-ban. Ion Timoftei, a jobboldali párt egyik vezéregyénisége revolverrel halántékán lőtte magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. A fiatal ember kezébe a gyilkos fegyvert az adta, hogy a jobboldali vezetőkkel nem tudott megegyezésre jutni és emiatt napirendem voltak a vitatkozások. A fiatal pártpolitikus előlötti elkeseredésében dobta el magától az életet.

Ez a vége harap

A londoni állatkert hetenként egyszer gyermeknapot rendez. Ez annyit jelent, hogy az állatok közül azokat, amelyeknél ez nem jár kockázattal, szabadonbocsátják és a gyermekek játszhatnak velük. Az állatok közül legnagyobb sikere egy vén teknősbékának van, amely állítólag több mint 200 éves. A gyermekek boldogan lovagolnak az óriási teknőcön. Minthogy azonban fejét állandóan behuzza teknője alá s így nem lehet megkülönböztetni, hogy melyik az eleje és a hátulja, az igazgatóság a teknősbéka egyik végére ezt a szöveget meszeltette: „Ez a vége harap”

Újabb letartóztatások küszöbén Botosaniban

București, június 15. A botosani-i városházán -- mint már megírtuk -- különböző visszaéléseket lepleztek le és több letartóztatást eszközöltek. Az egyik letartóztatott, Vlad Masievici közölte, hogy az elikkasztott pénzeket Romanescu polgármester parancsára különböző személyeknek adta.

A Lupta úgy tudja, hogy újabb letartóztatások várhatók. Állítólag Victor Iamandi kultuszminiszter veszi át a botosani-i liberális párti tagozat elnökségét ideiglenesen, -- hogy kibékítse a tagozat két táborát. A letartóztatottak elleni feljelentést Mavrocordat volt prefektus adta be.

Az orosz emigránsok világkongresszusa Budapesten

Budapest, június 15. A délutáni lapok párisi jelentést közölnek, amely szerint az emigráns oroszok világkongresszust akartak tartani Budapesten -- Wladimirovics Cyril nagyherceg elnökletével. A világ különböző pontjain szétszórta élő orosz emigránsokban a Szovjetből érkező hírek ugyan is azt a hitet keltették, hogy egyszer mégis sikerül nekik is visszatérni hazájukba. A világkongresszuson állásfoglalásnak a mai Oroszország ellen, másrészt meg akarják beszélni azokat a téendőket, amelyek a husz esztendő óta emigrációban élő oroszokra várnak, ha

a mai uralom megbukik és hazatérhetnek.

A budapesti orosz kolónia vezetője, egy görög keleti orosz pap kijelentette az újságíróknak, hogy a párisi hírrel szemben ő még nem kapott semmiféle értesítést a kongresszusról. Magánértesülések szerint azért jelölték meg a kongresszus színhelyéül Budapestet, mert a magyar főváros úgy a Balkánon, mint a nyugati országokban élő emigránsok számára a legkönnyebben megközelíthető lenne. Magyarországon különben jelenleg még egy orosz él.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavaniként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei.
A rumba-igazoló jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 leiért közlünk.

POSTA

Megkezdődött a nagy árkedvezmény

Róna fényképésznél
6 drb. művészi lev. lap csak 30 lei, ugyanaz, ami a kirakataimban látható Str. Alexandri 4

Félix 2 jelige alatt levél van a kiadóban.

ÁLLÁS

Lapkihordók, lehetőleg gyakorlattal, bevezetett helyre, az esti órákban felvétetnek. Jelenkezni a Friss Ujság kiadójátálában.

Fiatal kovács segédet azonnal felveszek. Koncz József, Chişineu Criş. 1931

Megbízható bejárnót azonnalra keresek. Török, Măreşti utca 8. 1932

Molnárt keresek azonnali be lépésre. Ritter malom, Gişul de Criş. 1933

14 éven felüli ügyes fiút tanulónak felvesz „Cioban” fűszerüzlet Str. Avram Iancu 13 Füchsl palota. 1941

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

Bucureşti: 7.30: A reggeli műsor közvetítése 13: Gramofonlemezok. 13.25: Sport híreknek adása 14.30: Gramofonlemezok 15: Hírek 16.45: Előadás 19: Csevegés 19.10: A Stefanescu zenekar szórakoztató hangversenyének közvetítése. 20.10: Előadás. 20.30: Énekhangverseny 20.55: Előadás. 21.10: Rádiózenekar 22.30: Időjárás, hírek sport. 22.45: Hangversenyközvetítés egy étterem

Rendkívüli sikerrel figyelték meg az ideai napfogyatkozást

Newyork, június 15. Az amerikai sajtó egy tudományos expedíció rendkívüli sikeréről számol be. Az expedíció az Egyesült Államokban, Japánban és Peruban egyszerre figyeltette meg az ezidei legnagyobb napfogyatkozást. 1200 év óta az ideán volt a leghosszabb napfogyatkozás, amely összesen hét percig tartott. Az északi Csendes óceán partja közelében állomásozó csil-

Szoptatós dadának ajánlkozom izr. családhoz. Mandelné Str. Cogălniceanu 71. 1940

Fiatal leányt mosogatni felvesz az „Eldorado” büfé Str. Cioragariu 1. 1939

VÉTEL-ELADÁS

Cukrászoknak tortalap, paszaltvák nagy választékban a pirtálca, mignon papírok, papír legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában. 7040

KÜLÖNFÉLE

Multat, jelent, jövőt mondok 20 lejért és bármilyen bajaidban segíteni tudok. Str. Moldova 58-a. Oradea.

Sarok üzlethelyiség fűszer vagy más szakmának azonnal kiadó. Str. Cogălniceanu 2-c. 1822

Ön beförő és tolvaj

ellen védi házát, ha „Argus” zár-biztosítót vesz. Minden zárhoz alkalmas. — 1 drb. 35 lei. — Főlerakat: Stern József vaskereskedés Oradea, Piaţa Mihai Viteazul 2. Telefon 8.92. — Vidékről az összeg beküldését bélyegeken kérem.

ből 23.45: Hírek közvetítése németül és franciául külföldre.

Budapest II. 7.45: Torna. Utána: Gramofon 8.20: Étrend 11: Hírek 11.20 és 11.45: Felolvasás 12.10: Vízjelzőszolgálat 13: Déli harangzó 13.05: A rádió szalonzenekara 14.30: Hanglemezek 17.15: „Sütés-főzés” 18: „Az angol fegyverkezési költségvetés” 18.30: Chopin művek zongorán 19: „A Közel-Kelet mai arca” 19.30: Cigányzene 20.30: „Olasz költők” 21: Szabados Béla emlékezte 22.40: Hírek. 23: Jazz. 23.50: Hangversenyzenekar — 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

lagások lelkesült jelentésekben számolnak be a jól sikerült fényképfelvételekről. — Ugyancsak kitűnően sikerültek azok a fényképek, amelyeket Stevens őrnagy, az amerikai hadsereg hadipilótája vett föl 8 ezer méter magasságban közvetlenül az Andesek hegycsúcsai fölött. Stevens az amerikai természettudományi múzeum megbízásából készítette felvételeit.

BÉKE LESZ

amíg a demokrata nagy hatalmak úgy akarják

A Prager Presse visszatérve a Deutschland és Alméria bombázására, a következőket írja:

Tény: ezek az események bebizonyították, hogy ameddig Franciaország és Anglia közösen döntenek, nem kell rettegni a háborútól. Mert ez a két nagyhatalom az ur jelenleg a tengeren. Ezek rendelkeznek a legszámottevőbb szárazföldi hadsereg felett is s végső fokon a legnagyobb tőkével s a legtöbb nyersanyaggal. A fran-

cia-orosz szerződés után a Szovjet katonaság kolosszusa nem lehet csak a francia-angol tengely pártján, s az amerikai Egyesült Államok is — mint azt legutóbb is bebizonyították — angolszász testvéreik érdekeit védik.

Ha ezek a hatalmak akarják a békét, nincs hatalom e földön, nincs ország, nincs államférfi, amely ellene cselekedhet nek.

Az angol fegyverkezéssel kapcsolatban egyes államférfiak azt hiszik, hogy Nagybritannia, mint jelentős erő képviselője ki van zárva Európából. Még a nagy angol fegyverkezés előtt vagyunk, de megállapíthatjuk, hogy ez a vélemény téves és neveléses. Ma az örökomplexum Nagybritannia, Franciaország és szövetségesei, Szovjetoroszországgal együtt olyan hatalmas erőt képviselnek, hogy az Egyesült Államok támogatásával a háttérben — szó sem lehet a béke megdöntéséről.

Olyan események, amelyek minden más időben háborus okul szolgálhattak volna, ma nem azok. Az a tényező, mely a békét akarja, oly erős, hogy a jelenlegi kritikus helyzet ellenére is biztosítottnak vehetjük a békét.

Ez a helyzet igazolja egyébként London és Páris politikáját. Mindkettő a békét akarja megőrizni, anélkül azonban, hogy valaki is emiatt a két nagyhatalmat gyöngeséggel vádolhatná. Mindkettő érzi, hogy abszolút katonai, kereskedelmi

tengeri felsőbbbsége van, amely ellen senki nem támadhat. S éppen ez bizonyítja Alméria szomorú, de hasznos igazságát, — amit fentebb fejtettünk ki s hogy a legnagyobb rosszból vonhatjuk le a javulás eredményeit.

Sport

Az Újpesti vereség miatt

Platkót és Burdánt elbocsájtja a Venus

A vasárnapi meccs után összeült a Venus vezetősége és bevizsgálta azokat az okokat, amelyek az Újpest elleni — s szerintük — érdemtelen vereséget előidézték. A vezetőség ezek alapján felmondott Plat-

kónak aki az elmúlt évben a bajnokságra vitte a csapatot. — Ugyancsak azonnali hatállyal elbocsátották Burdan kapust, akinek a vereséget közvetlenül tulajdonítják.

Tíz, vagy tizenhat csapat a Nemzeti Bajnokságban

A fővárosban a kétségeknél nagy jelentőségű nemzetközi események közepette a hivatalos fórumok állandóan felszínen tartják a nemzeti bajnokságok ügyét. A múlt héten már szinte biztosnak látszott a létszám emelés, míg most újabb tervek merültek fel. Ezek szerint vannak olyan óhajok is, hogy 16-ra emeljék fel a Nemzeti Bajnokságban résztvevő csapatok számát. Ez az óhaj tulzott — és nem is igen teljesíthető. Elsősorban anyagi okai vannak, — mert a mai B. Divíziós csapat nem program. Ezenkívül így is hosszú ideig tart az N. B. lebonyolítása, alig fejeződött be a bajnokság, már a csapatok nyakán van a Közép Európai Kupa és most a bajnok aspiráns csapatok inkább meg-

akarják rövidíteni az N. B.-t. Ezért illetékes körökben azt javasolják, hogy az N. B. létszámát 10-re csökkentsék. Erre természetesen, csak az 1933/39 bajnoki idényben kerülhetne sor.

Elfoglák az aszszony gyilkosai

Bucureşti június 15. Buzăban ma tartóztatták le a Carol uccai borzalmas gyilkosság tettesét Silvestru Herdingher személyében. Mint ismeretes, a magáról megfélekedezett gyilkos Eugenia Eralceanu aszszonyt meggyilkolta és fejét levágta.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
ORADEA